

MATTHEÛS

20:29-34

De verschillen tussen drie
evangelieverslagen over Jezus' genezing van
de blinden bij Jericho.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/20-29-34

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De drie evangelieverslagen vergeleken	4 min	3
2	Eén of twee blinde mannen	7 min	5
3	Jezus gaat Jericho in of uit	5 min	8
4	Verschillen als onafhankelijk getuigenis	4 min	10
5	Bijbelkritiek en de macht van Jezus	4 min	12
	Om verder te lezen		14

1

De drie evangelierverslagen vergeleken

Vervolgens komen we bij een verhaal in Mattheüs 20 dat enige moeilijkheden heeft opgeleverd, omdat hetzelfde verhaal, zoals we het in Markus aantreffen, andere kenmerken heeft. De verschillen tussen de verhalen hebben sommigen tot de conclusie gebracht dat het Evangelie van Mattheüs en het Evangelie van Markus elkaar tegenspreken over wat er is gebeurd. Ik zal de passage eerst uit Mattheüs lezen en daarna uit Markus. Dan zullen we enkele verschillen opmerken en bekijken hoe die misschien opgelost moeten worden.

In Mattheüs 20, vers 29 tot en met 34, staat:

En toen zij Jericho uit gingen, volgde een grote menigte Hem. En zie, twee blinden, die aan de weg zaten, riepen, toen zij hoorden dat Jezus voorbijging: Heere, Zoon van David, ontferm U over ons! De menigte bestrafte hen, opdat zij zouden zwijgen; maar zij riepen des te meer: Ontferm U over ons, Heere, Zoon van David! En Jezus stond stil, riep hen en zei: Wat wilt u dat Ik voor u doen zal? Zij zeiden tegen Hem: Heere, dat onze ogen geopend worden. En Jezus, Die innerlijk met ontferming bewogen was, raakte hun ogen aan; en meteen werden hun ogen ziende, en zij volgden Hem.

MATTHEÛS 20:29-34

Hetzelfde verhaal staat in Markus 10. Wanneer we het lezen, zul je volgens mij zien dat Markus het verhaal op sommige punten anders vertelt. In Markus 10:46 staat:

En zij kwamen in Jericho. En toen Hij en Zijn discipelen en een grote menigte Jericho uitgingen, zat de zoon van Timeüs, Bartimeüs, de blinde, aan de weg te bedelen.

MARKUS 10:46

Hier hebben we enkele verschillen. Enerzijds staat er in Mattheüs dat, toen zij uit Jericho vertrokken, een grote menigte Hem volgde en dat er twee blinde mannen langs de weg zaten. Er zijn twee blinde mannen. Maar wanneer je daarover in Markus leest, lees je slechts over één blinde man, en zijn naam wordt genoemd: Bartimeüs. Het feit dat zijn naam wordt genoemd, levert op zichzelf geen bijzonder probleem op. En eigenlijk is het niet zijn naam, want Bartimeüs betekent eenvoudigweg 'zoon van Timeüs'. Markus noemt hem in 10:46 'de blinde Bartimeüs, de zoon van Timeüs'. Dus met 'Bartimeüs, de zoon van Timeüs' wordt tweemaal hetzelfde gezegd. Het is niet duidelijk wat de eigennaam van de man was, maar hij was de zoon van iemand die Timeüs heette.

Deze man zat langs de weg te bedelen. Het verhaal staat ook in Lukas, en daar is één verschil. Lukas 18 vermeldt volgens de Engelse brontekst dat Jezus deze mannen tegenkwam toen Hij Jericho binnenging. Het weergegeven Bijbelcitaat zegt letterlijk dat Hij dicht bij Jericho kwam. Hier is een klein probleem. Mattheüs en Markus zeggen dat Jezus dit wonder deed toen Hij Jericho verliet. Lukas vertelt dat Hij deze blinde mannen tegenkwam toen Hij Jericho binnenging. Dat is één verschil tussen deze verhalen. Een ander verschil is, zoals we hebben gezien, dat Mattheüs twee blinde mannen noemt, terwijl zowel Markus als Lukas er maar één noemen. Markus geeft ons natuurlijk de naam van een van hen.

2

Eén of twee blinde mannen

Er valt hier dus genoeg te onderzoeken als het gaat om de onderlinge overeenstemming van deze verslagen. Laten we eerst kijken naar de kwestie dat Markus en Lukas slechts één blinde man noemen, terwijl Mattheüs er twee noemt. Sommige mensen hebben hier moeite mee gehad, en sommigen hebben zelfs gedacht dat dit een tegenstrijdigheid was. Er zijn meer van zulke gevallen in de Evangeliën. Markus en Lukas vertellen ons bijvoorbeeld over een man die tussen de graven verbleef en die Jezus tegenkwam. Hij had een legioen demonen, en Jezus dreef de demonen uit hem. Wanneer hetzelfde verhaal in Mattheüs wordt verteld, staat er dat zich tussen die graven twee door demonen bezeten mannen bevonden die kennelijk werden bevrijd.

Zo is het ook wanneer je de verschillende verslagen in de Evangeliën leest over de verschijningen na de opstanding. Toen de vrouwen bij het graf kwamen, vermelden twee van de Evangeliën dat daar een engel was die hen ontmoette en hun een boodschap gaf. Maar de andere twee Evangeliën vermelden dat daar twee engelen waren. Al deze gevallen lijken op elkaar, nietwaar? Je hebt de man die tussen de graven verbleef, de blinde man en de engel bij het graf. In elk geval vertelt één schrijver ons dat er een engel, een blinde man of een door demonen bezeten man was. Een andere schrijver vertelt je dat er twee engelen, twee blinde mannen of twee door demonen bezeten mannen waren.

Dit is niet werkelijk een tegenstrijdigheid. Sommigen zouden het misschien zo opvatten, maar dat is het niet als je er eerlijk over wilt nadenken. Mensen die problemen in de Bijbel proberen te vinden, zullen zich hierop storten en geen enkele verklaring als geldig aanvaarden. Maar als je erover nadenkt: als er een blinde man was, betekent dat niet dat er geen twee blinde mannen waren. Als er een engel was, dan betekent dat—

Dat betekent niet dat het er geen twee waren. Van een tegenspraak kan alleen sprake zijn wanneer beide uitspraken niet waar kunnen zijn. Als beide uitspraken waar kunnen zijn, is het geen tegenspraak. Kan het dus waar zijn dat daar een engel was en

dat daar twee engelen waren? Natuurlijk kan dat waar zijn. De ene auteur geeft gewoon meer bijzonderheden dan de andere.

Stel dat ik een keer tegen je zei: 'Ik ben onlangs van Oregon naar Idaho verhuisd,' en dat je me daarna tegen iemand anders hoorde zeggen: 'Mijn gezin en ik zijn van Oregon naar Idaho verhuisd.' Zou je dan zeggen dat ik mezelf had tegengesproken, omdat ik de ene keer eenvoudigweg zei: 'Ik ben naar Idaho verhuisd,' en de andere keer: 'Mijn gezin en ik zijn naar Idaho verhuisd'? Natuurlijk niet. Je zou begrijpen dat ik de ene keer gewoon meer bijzonderheden gaf dan de andere keer. Ik ben niet alleen verhuisd, maar het was niet belangrijk om dat iedere keer te vermelden wanneer ik erover sprak. Ik kan zeggen: 'Ik ben verhuisd,' of ik kan zeggen: 'Mijn gezin en ik zijn verhuisd,' en beide uitspraken zijn even juist.

Zo geldt ook: als daar bij het graf twee engelen waren, kon iemand zeggen dat daar twee engelen waren. En iemand anders kon met evenveel juistheid zeggen dat daar een engel was die dit en dat zei, zonder te vermelden of er nog een andere engel aanwezig was. Hetzelfde geldt voor deze blinde mannen. Er waren twee blinde mannen. Dat weten we omdat Mattheüs ons dat vertelt. Bij Markus of Lukas wordt er maar één genoemd, maar er wordt niet gezegd dat er niet nog een ander aanwezig was.

Waarom zouden Markus of Lukas maar één blinde man noemen, terwijl Mattheüs ons over twee vertelt? Als Markus en Lukas wisten dat er twee waren, waarom zeiden ze dat dan niet gewoon? We weten eigenlijk niet waarom, maar er is één mogelijkheid. Juist het feit dat Markus de naam van de man noemt, is een aanwijzing. Van de meeste mensen voor wie wonderen werden verricht, kennen we de naam niet. De evangeliën vermelden hun namen niet. Het is mogelijk dat hun namen niet zijn opgeschreven omdat de discipelen die de evangeliën schreven, in de meeste gevallen de namen van deze mensen niet kenden. Dit waren als het ware gewoon statistieken binnen Jezus' genezingsbediening: naamloze personen, voor zover de apostelen wisten, die op de een of andere manier door Jezus werden geholpen toen Hij voorbijkwam en hun een gunst bewees, maar die bij de apostelen nooit bij naam bekend werden.

Het feit dat Bartimeüs, deze blinde man, bij Markus bij naam bekend is, wijst erop dat hij later deel van de gemeente werd en dat de mensen in de gemeente, onder wie Markus, hem bij naam kenden. Het is mogelijk dat er twee blinde mannen werden

genezen, dat de een Jezus bleef volgen, deel van de gemeente werd en bij de discipelen bij naam bekend was, terwijl de ander dat niet deed.

Je zou kunnen zeggen: ‘Het lijkt absurd dat twee mannen dezelfde genezing ontvingen en dat maar één van hen Jezus werkelijk zou volgen en de ander niet. Hoe kon iemand die blind was zijn gezichtsvermogen terugkrijgen en vervolgens niet uit dankbaarheid Jezus volgen?’ Dat is een moeilijke vraag om te beantwoorden. Maar we kennen een ander geval, waarin tien melaatsen allemaal genezing van Jezus ontvingen. Hij genas hen alle tien, maar slechts één van hen kwam terug, toonde dankbaarheid, verheerlijkte Hem en werd heel misschien een discipel van Hem. Wat gebeurde er met de andere negen? Ik weet het niet. Jezus stelde dezelfde vraag. Hij zei:

Toen antwoordde Jezus en zei: Zijn niet de tien gereinigd? Waar zijn dan de negen anderen?

LUKAS 17:17

Het is iets wonderlijks dat mensen grote weldaden van God kunnen ontvangen en God vervolgens kunnen vergeten. Ze kunnen Jezus om dingen vragen en die ontvangen, en daarna geen enkele trouw aan Hem tonen. Het is heel goed mogelijk dat beide blinde mannen werden genezen en dat de een een discipel van Jezus werd, terwijl de ander dat niet werd. Degene die dat wel werd, was bij de discipelen bij naam bekend, en dat was Bartimeüs.

Toen Markus en Lukas het verhaal later vertelden, vertelden ze ons eenvoudigweg het getuigenis van Bartimeüs, een man in de gemeente: hoe hij blind was geweest, bij deze gelegenheid Jezus ontmoette en op deze manier door Jezus werd genezen. Ze vermelden niet dat daar nog een andere man was die eveneens blind was en werd genezen. Dat is niet belangrijk voor het punt dat ze willen maken. Mattheüs geeft ons gewoon meer bijzonderheden door te vertellen dat daar twee blinde mannen waren.

3

Jezus gaat Jericho in of uit

Een iets groter probleem komen we tegen wanneer we zien dat Mattheüs en Markus ons vertellen dat dit wonder plaatsvond toen Jezus en Zijn discipelen Jericho verlieten. Je kent Jericho natuurlijk uit het verhaal in het Oude Testament. In de dagen van Jozua was het een van de grote vestingen in Kanaän. Het was de eerste Kanaänitische stad die Jozua en het volk Israël daadwerkelijk veroverden. Dat deden ze op een opmerkelijke manier. Ze sloegen de muren niet kapot, maar bliezen op trompetten en juichten, waarna God op bovennatuurlijke wijze de muren liet instorten. Dat verhaal is bij zondagsschoolkinderen welbekend.

Jericho werd herbouwd en duizenden jaren later, in de tijd van Jezus, bewoond. Het was in de buurt van deze stad dat dit wonder plaatsvond. Maar Mattheüs en Markus zeggen dat Jezus het wonder deed toen Hij Jericho verliet. Het probleem ontstaat wanneer we dat vergelijken met de versie van Lukas. In Lukas 18:35 staat:

Het gebeurde nu toen Hij dicht bij Jericho kwam, dat een zekere blinde aan de weg zat te bedelen.

LUKAS 18:35

Let hier nu eens op. Er staat dat deze blinde man bij de poort zat toen Jezus Jericho binnenging. We hebben een klein probleem, want aan de ene kant vertellen twee evangeliën ons dat dit wonder werd verricht toen Jezus Jericho verliet, en één evangelie vertelt ons dat deze man bij de poort zat toen Jezus Jericho binnenging.

Men heeft op verschillende manieren geprobeerd deze evangeliën met elkaar in overeenstemming te brengen. Sommigen hebben erop gewezen dat er in de tijd van Jezus twee plaatsen waren die Jericho heetten. Persoonlijk aanvaard ik deze verklaring niet, maar ik zal haar toch geven, omdat sommige mensen denken dat ze helpt. Er was natuurlijk het oude Jericho, dat in de tijd van Jozua verwoest was. Maar verderop langs dezelfde weg lag een herbouwd Jericho. Als deze man zich tussen het

oude Jericho en het andere Jericho bevond, zou je kunnen aanvoeren dat Jezus het ene Jericho verliet en het andere Jericho binnenging toen Hij deze man ontmoette.

Wanneer de evangeliën dus zeggen:

Toen Hij Jericho verliet, dan bedoelen ze een van de twee plaatsen die Jericho heetten. En wanneer het andere evangelie zegt dat Hij Jericho binnenging, wordt daarmee het andere Jericho bedoeld, omdat de man zich tussen de twee bevond.

Ik denk niet dat dit een erg waarschijnlijke verklaring is. Ik denk namelijk echt dat de evangeliën daar duidelijker over zouden zijn geweest en zouden hebben aangegeven welk Jericho ze bedoelden, als er werkelijk een belangrijk verschil tussen de twee bestond en als er twee bewoonde plaatsen waren die Jericho heetten en waarin Jezus diende. Je kunt deze opvatting aanhangen als je dat wilt, maar ik denk niet dat dit nodig is.

Ik denk dat het iets eenvoudiger is om het volgende te veronderstellen. De man zat in de buurt van Jericho toen Jezus de stad binnenging, en hij hoorde dat Jezus eraan kwam. Hij vroeg wie het was. Men vertelde hem dat Jezus van Nazareth voorbijkwam, en hij begon naar Jezus te roepen. Maar Jezus was misschien al buiten gehoorsafstand geraakt en de stad binnengegaan. Natuurlijk ging Jezus door de stad heen en kwam Hij er aan de andere kant weer uit.

Het is heel goed mogelijk dat de man handelde zoals Zacheüs, die zich ook in diezelfde stad bevond. Zacheüs wist welke route Jezus nam en ging vóór Hem uit, zodat hij in een boom kon klimmen en Hem kon zien. Deze blinde man, of deze twee blinde mannen, hebben zich misschien door iemand door de stad laten leiden, zodat ze Jezus vóór konden zijn wanneer Hij naar buiten kwam. Zo konden ze Hem ontmoeten toen Hij de stad verliet, en kon het wonder toen plaatsvinden.

Dat is heel goed mogelijk, want Lukas vertelt ons alleen dat deze man bij de poort zat toen Jezus de stad binnenging. Dat betekent niet noodzakelijkerwijs dat Jezus het wonder op dat moment deed. En de andere evangeliën vertellen ons dat het wonder werd gedaan toen Jezus de stad verliet. Daarom denk ik dat de man zich waarschijnlijk buiten de stad bevond toen Jezus naar binnen ging en hoorde dat Jezus eraan kwam, maar op dat moment niet de gelegenheid kreeg om Jezus te spreken. De man zou

dan door de stad of tot voorbij de stad zijn gegaan en daar hebben gewacht tot Jezus er aan de andere kant uitkwam. En toen Jezus de stad verliet, zou dit wonder hebben plaatsgevonden.

Ik kan er niet zeker van zijn dat dit de manier is waarop deze dingen met elkaar in overeenstemming moeten worden gebracht, want ik weet het eenvoudigweg niet. Maar wat ik zeg, is dat waar sommige mensen in een geval als dit een onoplosbare moeilijkheid proberen te vinden en kritiek op de Bijbel proberen te uiten, er ruimdenkender manieren zijn om met zulke dingen om te gaan. Dat is, denk ik, het verschil tussen mij en veel ongelovigen. Ik ben veel ruimdenkender dan sommigen, want ik geloof dat er mogelijkheden zijn om het getuigenis van alle mannen die dit verhaal hebben opgeschreven te rechtvaardigen: Mattheüs, Markus en Lukas.

4

Verschillen als onafhankelijk getuigenis

Het interessante is dat al deze evangeliën hetzelfde verhaal vastleggen, en dat ze het allemaal over één ding eens zijn: Jezus genas de blinden. Iemand die blind geboren was, of mensen die blind geboren waren, die niet konden zien en voor wie er geen mogelijkheid tot genezing bestond, werden door Christus op bovennatuurlijke wijze genezen. Daarover zijn ze het eens, en ze vertellen het verhaal met een grote mate van onafhankelijkheid ten opzichte van elkaar. Dat is naar mijn mening een belangrijke constatering.

Wanneer je verschillen in de verhalen aantreft, zoals hier, beschouwen veel mensen dat als iets wat de geloofwaardigheid van het verhaal verzwakt. Ze zeggen: ‘Kijk eens, Mattheüs geeft andere details dan Markus, en Lukas geeft ook andere details. Dit is allemaal tegenstrijdig en daarom verwerpen we het verhaal.’

Dat is niet de juiste manier om dit eerlijk te benaderen. Het zou beter zijn om te zeggen: „Wacht eens even. We hebben hier drie getuigen van een werkelijke genezing van blinden, en deze getuigen geven details die sterk van elkaar verschillen. Ze verschillen zelfs zo sterk dat je de indruk krijgt dat ze niet met elkaar hebben overlegd en elkaars werk niet hadden gelezen. Als ze dat wel hadden gedaan, zou je verwachten

dat ze veel meer moeite hadden gedaan om hun verslagen op elkaar te laten lijken, maar dat hebben ze helemaal niet gedaan.” Dit zijn drie onafhankelijke getuigen van het verhaal.

Er is nog een ander verschil in de manier waarop dit wordt verteld. In Mattheüs staat in vers 34 van Mattheüs 20:

En Jezus, Die innerlijk met ontferming bewogen was, raakte hun ogen aan; en meteen werden hun ogen ziende, en zij volgden Hem.

MATTHEÛS 20:34

In Markus wordt niet vermeld dat Hij hun ogen aanraakte. Er wordt alleen vermeld dat Jezus zei:

En zij kwamen in Jericho. En toen Hij en Zijn discipelen en een grote menigte Jericho uitgingen, zat de zoon van Timeüs, Bartimeüs, de blinde, aan de weg te bedelen. En toen hij hoorde dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen: Jezus, Zoon van David, ontferm U over mij! En velen bestraffen hem opdat hij zwijgen zou; maar hij riep des te meer: Zoon van David, ontferm U over mij! En Jezus stond stil en zei dat men hem roepen moest. Toen riepen ze de blinde en zeiden tegen hem: Heb goede moed, sta op, Hij roept u. En hij wierp zijn bovenkleed af, stond op en kwam bij Jezus. En Jezus antwoordde hem en zei: Wat wilt u dat Ik voor u doen zal? En de blinde zei tegen Hem: Rabboni, dat ik ziende mag worden. En Jezus zei tegen hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En meteen werd hij ziende en volgde Jezus op de weg.

MARKUS 10:46-52

Dat ontkent op zichzelf niet dat Jezus zijn ogen aanraakte. Ook hier hebben we een verschil in het verslag. Het ene vermeldt dat Jezus sprak; het andere vermeldt dat Hij hun ogen aanraakte. Is er iets waardoor het onmogelijk is dat beide verslagen waar zijn? Natuurlijk niet. Dat Jezus hun ogen zou hebben aangeraakt en gezegd zou hebben:

Ga maar, je geloof heeft je beter gemaakt, is volkomen redelijk en aannemelijk.

Hoewel deze verslagen van deze specifieke genezing van blinden dus meer verschillen vertonen tussen de diverse evangelierverslagen dan de meeste verhalen, leveren ze geen onoplosbare of onoverkomelijke moeilijkheden op. Het is heel belangrijk dat we weten hoe we bewijsmateriaal en getuigenissen moeten beoordelen. Als iemand onbevooroordeeld is, kan diegene over het algemeen — en ik geloof zelfs in alle gevallen — manieren vinden waarop de verhalen in de evangeliën die in de verschillende verslagen van elkaar afwijken, zonder grote moeite en op een heel redelijke en aannemelijke manier met elkaar in overeenstemming kunnen worden gebracht.

5

Bijbelkritiek en de macht van Jezus

Er zijn echter mensen die een excuus zoeken om ongelovig te zijn. Ze weten dat als het christelijk geloof waar is, het hun manier van leven veroordeelt. Als het christelijk geloof waar is, hebben ze grote problemen met God. Omdat ze dit weten, hopen ze heel sterk dat het christelijk geloof niet waar is. Een van de beste dingen die ze kunnen doen om hun geweten over hun ongeloof te sussen, is proberen het christelijk geloof en de geschriften waaraan het christelijk geloof zijn gezag ontleent — de Schriften — in diskrediet te brengen. Er zijn dus mensen die er veel genoeg in scheppen om in de evangelierverslagen dingen te vinden die zij als fouten beschouwen, dingen die zij zien als tegenstrijdigheden tussen wat de ene evangelienschrijver zegt en wat een andere evangelienschrijver zegt.

Als iemand dit echter wil doen, kan die maar beter eerlijk genoeg zijn om te erkennen dat niet elk verschil, niet elke verscheidenheid of variatie in de manier waarop een verhaal wordt verteld, werkelijk een tegenstrijdigheid is. Als verschillende schrijvers hetzelfde verhaal vertellen en het op uiteenlopende manieren weergeven, maar elkaar niet tegenspreken, kunnen we dit niet als een ongelukkige situatie zien, maar juist als een gelukkige situatie: ze vullen elkaar aan.

Als Mattheüs had gezegd dat er twee blinde mannen waren en Markus had gezegd: „Nee, er was er maar één”, dan zou er een tegenstrijdigheid zijn. Maar Markus zei niet dat er maar één was. Hij zei alleen dat er één was, en die was er ook, en er was nog iemand bij. Daar is geen tegenstrijdigheid. Als beide uitspraken niet waar konden zijn, zouden we moeten zeggen dat een van deze schrijvers zich werkelijk heeft vergist. Als ze zich inderdaad hebben vergist, zou dat beslist de vraag oproepen of we de evangeliën nog steeds als geïnspireerde geschriften, als het Woord van God, zouden kunnen beschouwen.

Maar laat me dit zeggen. Stel dat iemand niet overtuigd is door de opmerkingen die ik heb gemaakt om met elkaar in overeenstemming te brengen en te verduidelijken wat anders door sommigen als een tegenstrijdigheid zou worden beschouwd. Ik geloof niet dat het een tegenstrijdigheid is, maar stel dat jij dat wel gelooft. Stel dat je tot de conclusie kwam dat deze evangeliën elkaar tegenspreken en daarom niet het Woord van God kunnen zijn. Zelfs vanuit dat gezichtspunt moet je nog iets anders onder ogen zien: of ze nu het Woord van God zijn of niet, het zijn drie afzonderlijke en onafhankelijke getuigen van een verhaal over een man die Jezus heette, die blinden ontmoette en door één enkele aanraking en één woord in staat was de toestand van blindheid op te heffen. Wie kan dit doen?

Of je nu gelooft dat de evangeliën het Woord van God zijn of niet, ze vormen beslist het getuigenis van mensen die het hadden gezien en ervan wisten. We hebben dus goede getuigenissen, drie onafhankelijke getuigen van dit verhaal. We zien dat Jezus de macht heeft om te genezen, de macht om blinden hun gezichtsvermogen terug te geven. Toen Jezus dit deed, was het natuurlijk een beeld van het meer geestelijke aspect van Zijn werk: dat Hij mensen die geestelijk blind zijn hun geestelijke

gezichtsvermogen teruggeeft. Soms ontgaat degenen die geestelijk blind zijn niet alleen dat punt, maar doen ze ook alles wat ze kunnen om aan het fundamentele wonder zelf voorbij te gaan en te ontkennen dat het zelfs maar heeft plaatsgevonden.

We gaan verder met onze studie van Mattheüs.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 20:29-34
- Markus 10:46
- Lukas 17:17
- Lukas 18:35
- Mattheüs 20:34
- Markus 10:46-52

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.